

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Házasság Felbontása És Különválás > Scotland

Házasság felbontása és különválás

Skócia

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Skóciában a házasság felbontását a bíróságon kell intézni. A bíróság csak azután bonthatja fel a házasságot, miután meggyőződött arról, hogy:

- a házasság helyrehozhatatlanul megromlott; vagy
- a házasságkötést követően a nem elismeréséről szóló 2004. évi törvény értelmében ideiglenes el nem ismerési igazolást állítottak ki valamely házaspár részére.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása a 2. kérdés alatt felsorolt négy szempont egyike alapján állapítható meg.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Lásd a fenti 1. kérdésre adott választ. A házasság helyrehozhatatlan megromlása az alábbi szempontok alapján állapítható meg:

- az alperes házasságtörése,
- az alperes elfogadhatatlan magatartása,
- a felek egy éven át tartó különélése (kölcsonös egyetértéssel),
- a felek két éven át tartó különélése.

Az utolsó két ok alá tartozó egyes esetekben egyszerűsített eljárás is rendelkezésre áll.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házaspár közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A jog nem rendelkezik külön a volt házastársak közötti személyes kapcsolatokról. A vezetéknev vonatkozásában mindkét fél megtarthatja saját vezetéknevét házasságkötése után is. Hasonlóképpen jogosultak házastársuk vezetéknevét megtartani a válást követően is.

3.2 a házaspár vagyonának megosztására vonatkozóan?

Az 1985. évi (skót) családjogi törvény rendelkezik a házassági vagyon megosztásáról válás esetében. Házassági vagyon általában a házastársak által a házasság fennállása alatt szerzett vagyon, a házasságkötést megelőzően a családi otthon céljára szerzett ingatlan vagy ennek bútorzata. Nem tartozik a házassági vagyon körébe a házasságkötés előtt szerzett egyéb vagyon, a házastárs által az együttélés megszűnését követően szerzett ingatlan vagy a házasság fennállása alatt harmadik személytől ajándékba kapott vagy örökölt vagyon.

Mindkét fél kérheti a bíróságtól az 1985. évi törvény alapján a határozat meghozatalát. A bíróság elrendelheti egy tőkeösszeg megfizetését, tulajdon átruházását, időszakos járadék megfizetését, nyugdíjjal és nyugdíj-kompenzációval kapcsolatos határozatokat, és más, eseti intézkedéseket is hozhat.

A bíróságot határozata meghozatalakor az alábbi elveknek kell vezérelniük:

- A házassági vagyon nettó értékét méltányosan kell megosztani.
- A bíróság számításba veszi az egyik félnél a másik fél hozzájárulásából eredő előnyöket, valamint azon veszteségeket, amelyek valamely félnél a másik fél vagy a család érdekében felmerültek. A hozzájárulás lehet nem pénzbeni – ide tartozik különösen a házimunka és a gyermeknevelés –, valamint pénzbeni.
- A felek között méltányosan kell megosztani a házasságból származó 16 év alatti gyermekek gondozásának gazdasági terhet.
- A lényegében anyagilag a másik házastárstól függő fél javára pénzügyi rendelkezéseket kell hozni a kapott támogatás elvesztésének kompenzálására. Ez az intézkedés legfeljebb három évre szólhat.
- Amennyiben az egyik házastárs valószínűleg különös pénzügyi nehézségekkel szembesül a válás eredményeként, ésszerű rendelkezéseket kell hozni ezek hosszabb időn át történő kiküszöbölésére.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Amint azt a fenti 3.2. kérdésre adott válasz tartalmazza, a felek között egyenlően kell megosztani a házasságból származó gyermekek gondozásának gazdasági terhet. Lásd még az [Európai Igazságügyi Hálózat Skóciára vonatkozó, szülői felelősségről szóló tájékoztatóját](#).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Lásd az [Európai Igazságügyi Hálózat Skóciára vonatkozó, tartási követelésekről szóló tájékoztatóját](#).

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Skóciában az 1976. (skót) válási törvény értelmében a bíróság hozza meg a különválásról szóló határozatot. Ezt „bírói különválásnak” hívják. Azon házastársak élhetnek vele, akik ellenzik a válást, de nem akarnak tovább együtt élni. A házastársak továbbra is házasok maradnak és továbbra is tartást kell nyújtaniuk a másik félnek – azaz anyagilag a házaspárokkal megegyezően kell egymásról gondoskodniuk.

5 Melyek a különválás feltételei?

A bírósági különválás feltételei azonosak a válás feltételeivel. Lásd a fenti 1. kérdésre adott választ.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Lásd a fenti 4. kérdésre adott választ. Felhívjuk a figyelmet, hogy a bírósági különválás nem gátolja a különvált házastársat a házasság felbontásának kezdeményezésében.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Bár a házasság érvénytelenítése Skóciában nem használatos jogi szakkifejezés, ha egy skót házasság érvénytelen, bármely érdekelt fél kérheti a bíróságtól az érvénytelenség kinyilvánítását. Ha a bíróság kinyilvánítja a házasság érvénytelenségét, akkor a házasságot a legtöbb szempontból úgy kell tekinteni, mintha nem is létezett volna. A házasság Skóciában érvénytelen, ha:

- a házasságkötéskor az egyik házastárs nem töltötte be a 16. életévét;
- a felek túl közeli rokonok – a tiltott rokonsági fokokat az 1977. évi (skót) házassági törvény 1. melléklete tartalmazza;
- legalább az egyik fél már házas;
- legalább az egyik félnek nem volt meg a házasságba való beleegyezéshez szükséges cselekvőképessége;
- a házasságba való beleegyezéshez szükséges cselekvőképességgel rendelkező valamely fél kényszerből vagy tévedésből egyezett bele a házasságba.

A megtámadható házasság mindaddig érvényes, míg a felek egyike nem kéri az érvénytelenség kinyilvánítását. A házasság megtámadására az egyetlen ok, hogy a felek egyike házasságkötéskor tartósan, gyógyíthatatlanul képtelen a házasságra.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

Bármely érdekelt fél kérheti a érvénytelen házasság vonatkozásában az érvénytelenség kinyilvánítását, és bármely házastárs kérheti a bíróságtól a megtámadható házasság vonatkozásában az érvénytelenség kinyilvánítását. Az érvénytelen és a megtámadható házasságokról lásd még a fenti 7. kérdésre adott választ.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelen házasságot úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn, így nem szükséges kérni az érvénytelenség kinyilvánítását. Ha a bíróság kinyilvánítja a házasság érvénytelenségét, egyben rendelkezhet az érvénytelen házasság felei közötti vagyoni viszonyokról is. A megtámadható házasságot is úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn, ha a bíróság kinyilvánítja az érvénytelenséget.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A skót kormány támogatásával működő önkéntes szervezet, a [Relationships Scotland](#) helyi szolgálatok útján biztosít családjogi mediációt válni vagy különválni kívánó pároknak. A mediáció (közvetítés) olyan önkéntes eljárás, amely segíti a párokat gyakorlati problémáik konszenzusos megoldásában. A kapcsolatukban nehézségekkel küzdő párok vagy személyek párkapcsolati tanácsadást is igénybe vehetnek. A családok megfelelő tanáccsal és támogatással történő ellátása segít abban, hogy az érintettek elkerüljék azon cselekményeket, amelyek pereskedéshez vezethetnek.

Családjogi mediáció igénybe vehető az akkreditált átfogó ügyvédi mediációs szolgálaton ([Calm](#)) keresztül is: [Calm Scotland](#).

A további lehetőségek között van a kollaboratív jogérvényesítés és a választottbíráskodás: [Flags Scotland](#)

Lehetőség van arra is, hogy a felek jogilag kötelező erejű megállapodást kössenek, amelyet be kell jegyezni a [skót nyilvántartó hivatal](#) (Registers of Scotland) nyilvántartásába (Books of Council and Session).

A [skót kormány](#) gondozásában készül a skóciai szülői megállapodás. Ez a dokumentum segítséget nyújt a szülőknek abban, hogy a gyermekük számára legkedvezőbb megállapodásra jussanak, ha kapcsolatuk véget ér.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Válás/különválás

i. A házasság felbontása vagy különválás iránti kérelmet az edinburgh-i Court of Session vagy a helyi Sheriff Courtok egyike elé kell előterjeszteni. A [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) internetes oldala tartalmaz egy térképet a bíróságok elhelyezkedéséről, és megadja címüket és telefonszámukat is.

ii. Személyes választás kérdése, hogy ki melyik bíróságot veszi igénybe. A Court of Session igénybevételéhez Skócián belüli illetékességi okot kell igazolni. Valamely Sheriff Court igénybevételéhez azon seriffségen belüli illetékességi okot kell igazolni, amelynek területén a bíróság található. Az illetékességet a tartózkodási hely vagy a lakóhely alapozza meg. A lakóhely megállapításához azt a Skócián belüli helyet kell alapul venni, amelyet valamely személy otthonának tekint, és ahol a belátható jövőben is élni kíván.

iii. Skóciában kétféle házasság felbontása iránti kereset létezik.

iv. Az egyszerűsített keresethez olyan körülmények között lehet folyamodni, ha a válás oka „a felek egy éven át tartó különélése”, és az alperes hozzájárul a keresethez, vagy a „felek két éven át tartó különélése”, és az alperes hozzájárulása nem szerezhető be. Csak akkor használható, ha:

- nincs más bíróság előtt olyan eljárás folyamatban, ami a házasság felbontásához vezethet;

- nincs 16 éven aluli, a házasságból származó gyermek;
- egyik fél sem kért a válással együtt pénzügyi rendelkezéseket; és
- egyik fél sem szenved elmebetegségben.

v. Az ezen egyszerűsített eljárás útján indított kereseteket a felek rendszerint ügyvéd közreműködése nélkül intézik. Ez a fajta kereset a „Csináld magad!” válásként vált ismertté. A kitöltési útmutató és a formanyomtatványok a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapján található meg.

vi. A másik (hagyományos) fajtájú váláshoz vagy különváláshoz a kérelmet perbeidezés formájában kell benyújtani a Court of Session vagy perbehívás formájában a Sheriff Court előtt. Minden bíróságnak saját szabályai vannak, amelyek meghatározzák, hogy milyen formában kell az ilyen keresetet előterjeszteni. Ezek az előírások a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapjának „Rules and Practice” (Szabályok és gyakorlat) részében található meg. A családjogi ügyekkel a Court of Session szabályzatának 49. fejezete és a Sheriff Court rendes eljárási szabályainak 33. fejezete foglalkozik.

Érvénytelenítés

vii. A házasság érvénytelenségének kinyilvánítása iránti keresetet kell előterjeszteni a bíróságon.

Alakiságok és iratok

viii. Minden bíróság előtt illetéket kell fizetni az eljárást kezdeményező kérelemért, és esetleg az eljárás későbbi szakaszaiban is. Ha valaki költségmentességben vagy bizonyos állami juttatások valamelyikében részesül, kérhet illetékmentességet. Az illetékmentesség iránti kérelem formanyomtatványa megtalálható a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapjának válásról szóló részében.

ix. A házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti keresethez csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonatot.

12 Igénybe veheték-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tanácsadás és segítség válási ügyekben is az általános, jogszabályban előírt pénzügyi vizsgálatok mellett érhető el. A polgári jogi költségmentesség is rendelkezésre áll válási kérdésekben (az egyszerűsített válás kivételével), a három szokásos, jogszabályban előírt vizsgálat – a pénzügyi jogosultsági, ésszerűségi és méltányossági – eredményétől függően. A jogosultságról részletesebb tájékoztatásért forduljon a [Skóciai Költségmentességi Bizottsághoz](#).

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

i. A Sheriff Court által egyszerűsített keresetre hozott, házasságot felbontó határozat a határozat meghozatalának napjától számított 14 napon belül levélben megfellebbezhető.

ii. A Court of Session által egyszerűsített keresetre hozott, házasságot felbontó határozat ellen nem lehet fellebbezni, és hatálytalanításához/érvénytelenítéséhez e bírósághoz kell megsemmisítési keresetet benyújtani.

iii. A Sheriff Court által a másik (hagyományos) keresetre hozott, házasságot felbontó határozat a határozat meghozatalának napjától számított 14 napon belül megfellebbezhető. A Court of Session által házasság felbontását, különválást kimondó vagy házasság érvénytelenségét kinyilvánító határozatokat 21 napon belül lehet fellebbezéssel megtámadni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság

Érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság felbontása, érvénytelenítés és különválás elismerése rendszerint a Brüsszel IIa. rendelet, azaz a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik. A rendelet 21. cikke fekteti le az elismerés alapjait.

i. A valamely tagállamban hozott ítéletet a többi tagállamban minden további eljárás nélkül el kell ismerni.

ii. Különösen és a (3) bekezdés sérelme nélkül, nem igényel külön eljárást a tagállam polgárai nyilvántartásának frissítése a házasság felbontásához, különváláshoz vagy házasság érvénytelenítéséhez kapcsolódóan valamely tagállamban meghozott ítélet alapján, amennyiben az adott tagállam joga alapján a határozat már nem fellebbezhető meg.

iii. Bármely érdekelt fél kérheti a Court of Session határozatát az ítélet elismerésére vagy elismerésének megtagadására.

iv. Ha az ítélet elismerése előkérdésként merül fel egy tagállam bírósága előtt, e bíróság dönthet ebben a kérdésben is.

Skócia a közelmúltban engedélyezte az azonos neműek házasságát. Mivel nem egyértelmű, hogy a Brüsszel IIa. rendelet az azonos neműek házasságára is vonatkozik-e, ezért a Brüsszel IIa. rendelethez hasonló rendelkezés született a más tagállamokban hozott ítéletek elismeréséről. E rendelkezést az azonos nemű párok házasságával kapcsolatos joghatóságról és ítéletek elismeréséről szóló 2014. évi skót rendelet (SSI 2014, No. 362) tartalmazza.

Ha a határozat nem tartozik a Brüsszel IIa. rendelet vagy hasonló jogszabály alapján elismerendő határozatok körébe, az 1986. évi családjogi törvény II. részét, és különösen annak 46. szakaszát kell alkalmazni. E szakasz alapján az elismerés az alábbi alapon történhet:

1. A házasság külföldi eljárásban történt felbontását, érvénytelenítését, vagy az így elrendelt különválást el kell ismerni, ha:
  1. a házasság felbontása, érvénytelenítése és a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták; és
  2. az eljárás megindulásának napján valamelyik házastárs:

i. szokásos tartózkodási helye abban az országban volt, amelyben a házasság felbontását, érvénytelenítését vagy a különválást kimondták; vagy

ii. lakóhelye ebben az országban volt; vagy

iii. ezen ország állampolgára volt.

2. A házasság külföldi eljárásban történt felbontását, érvénytelenítését, vagy az így elrendelt különválást egyéb esetekben is el kell ismerni, ha:
  1. a házasság felbontása, érvénytelenítése és a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták;
  2. a házasság felbontásának napján:

i. mindkét házastárs lakóhelye ebben az országban volt; vagy

ii. bármelyik házastárs lakóhelye ebben az országban, a másik házastárs lakóhelye pedig olyan országban volt, amelynek joga szerint a házasság felbontása, érvénytelenítése vagy a különválás érvényes; és

iii. az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éven keresztül egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sem volt az Egyesült Királyságban.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A házasság felbontása, érvénytelenítés és különválás elismerése rendszerint a Brüsszel IIa. rendelet, azaz a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik, erre lásd a fenti 14. kérdésre adott választ.

Az elismerés vagy az elismerés megtagadásának kinyilvánítása a Court of Sessiontól vagy a Sheriff Courttól kérhető.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Ha a skót bíróságok megállapítják, hogy az ügyben joghatósággal rendelkeznek, általában a skót jogot fogják alkalmazni.

Kapcsolódó linkek

[Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#)

[Skóciai Költségmentességi Bizottság](#)

[Skót kormány](#)

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Last update: 09/02/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.